

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti le moč«.

»EDINOST« zbirna zbirka na tedni vsako sredo in soboto o polnoči. Cena za vse o priložnosti 7 gl. za poln leta 3 gl. 50 kr., za šest let 1 gl. 75 kr. — Sama priložnost 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri oporabištvi v tiskarni v Trstu po 5 kr. v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Narodna, reklamacijske in inštalacijske prejemne Oporabištvo, via Terrate. »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Terrate« »Nuova Tipografia« vsak mora biti frankiran. Rokopis brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izjeme (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglaših z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Polozaj.

Ako si v zadnjem času čital razne liste, nahajal si v marsikakem članku, ki so preudarjali in pretresovali dnevna politična prašanja; ho-li mir ali vojna? prašal se je marsikdo, ali nobeden ni vedel dobrega odgovora in ga še danes ne ve. Na Balkanu mora kaj počiti! vse oči zle so tja, neznatna Bolgarska je postala leto sem torišče evropske politike. Lahko rečemo: ako je Bolgarska mirna, miruje z njo vsa Evropa; če pa se v njej kaj zaziblje — vsa Evropa jame vpiti in časniki pro-rokovati vojno.

Tedaj se vrste po časnikih umestne in neumestne razprave, jokanje, hvalisanje, črnenje in povzdigovanje. Ni časnikarja, kojega ne bi preslepila nekoliko kaka strast, ene zapeljive in slepi jeza in gnjev, druge pa prevroč fanatizem tako, da si človek skoraj ne more narediti prave sodbe o položaju stvari.

Ako si čital v času zadnjih homatijs nemške časopise, prišlo ti je gotovo v oko ono pomilovanje kneza Battenberga, ki je moral tako meni nič tebi nič pobrati kopita z svojega sedeža; videl si jih tudi malo popred »resnicoljubne« nemške in nekoliko tudi laške časnikarje, kako so povzdigovali vilega Nemca, hrabrega boritelja pri Slivnici ter mu pridavali lastnosti in kreposti, o kojih morebiti pri njem ni bilo duha ne sluha.

Tudi o priliki izvolitve kneza Valdemarja danskega knezom bolgarskim so rogovili in povdarjali njegove lepe lastnosti, njegovo hrabrost itd., a vse to samo iz razloga, ker je rojen Nemec! Ko je pa Rusija dala sumiti, da niso v petrogradskih krogih s tem nemškim protektom nič kaj zadovoljni; — tedaj gorje! ves srd

in gnjev obrnel se je na te »nazadnjaške« kroge, vse je poudarjalo rusko barbarstvo in divjaštvo. In še sedaj, ako se z dnevnimi prašanji kaj pečaš, lahko vidiš, kako pravicoljubje in nepristranstvo vlada mej časnikarskimi nemškimi in laškimi krogi. Knez Valdemar bil je poosobljena hrabrost in veljaštvo, — knez mingreljski, katerega si je menda Rusija za svojega regenta na bolgarskem prestolu izvolila, on je divjak, divji tartar, navajen tiranstva in odiranja.

To vam je maslo za nemške in italijanske časnikarje! ako le morejo izbruhati svoj gnjev in protislavsko srd, pa so zadovoljni. Rusija je vsem strašno v očeh; ali Rusija, dežela, še toliko ne; ali narod, Slovani, ki jo posedajo in pred katerimi zahodnja Evropa trepeti — ti jim presedajo ter ne dajo počitka.

Ko je Rusija poslala svoje vojne parnike pred Varno, koj so začeli trobiti, da je vojna neizogibljiva, da se bržkone še v prvi noči uname hud boj, kojega se bode morala vsa Evropa udeležiti. Bral sem celo telegram iz Rima v nek časopis, v kojem se izrečno trdi, da so se Angležka, Grmanska, Francija in Italija pomenile, da i one pošljejo svoje vojne ladije pred Varno, da zabranijo, ako se bode evropski mir imel rušiti. Pri vsem tem se je pa vse varno in mirno izteklo in sedaj se še vedno nemški politikarji od jeze pene nad ruskim namenom, proglasiti kneza mingreljskega bolgarskim knezom.

Pred leti je bilo po Rusiji raztrošenih mnogo kneževin in malih ljudovlad, koje je car Ivan IV. polagoma popolnoma samemu sebi podvrgel ter postal samodržec. Enaka bila sta tudi Aleksander II. in III. Nasprotniki Rusije trde, da hoče sedanji car tudi na Bolgarskem uvesti tako

vlado, in zarad tega si izbira kneza, ki bi bil z njim enakih misli ter njemu popolnoma podvržen.

V berlinske pogodbi ostala je Bolgarska indirektno moralno podvržena še Turčiji; zadnja bi tedaj moralna skrbeti za Bolgarsko, ne dopustiti, da mala država ruši evropski mir. Državniki, ki so sklepali ono pogodbo, pa so menda imeli nekoliko več zaupanja v turške moči, nego ga imajo evropske države dandanes. Turčiji dali so nalogo, katere ne bi smela izvršiti in, kakor kažejo zadnji dogodki, tudi je ni izvršila. Bolgarska ne sme biti moralno podvržena Turčiji, ampak samo Rusiji, kajti zadnja jo je rešila iz otežujočih in morečih turških krempljev. Knez, ki na Bolgarskem protirusko politiko tira, ni se mogel in se tudi nikoli na petrogradskem dvoru ne prikupi. Radi tega je tudi Rusija pri volitvi kneza tako izbirčna.

Je-li pa hoče Rusija res Bolgarsko prav po ruskem sistemu preustrojiti ter si jo tako rekoč sebi priklopiti? Na zasedo Bolgarske od strani ruske vlade menda ni misliti, kajti imenovana pogodba tudi njej roke veže.

Da bi pa Ruska prva evropski mir kalila, tega ni misliti. Očitno je pa, da hoče Rusija imeti Bolgarsko sebi moralno podvrženo, kar tirja tudi njeni ponos in zasluge za malo Bolgarsko.

Na popolno zasedenje Bolgarske od strani Rusije ni tudi misliti iz razloga, ker leži med zadnjo in prvo še druga dežela ter bi po kopnem ne bila prva z Rusijo združena, ampak le po morju. Sicer pa Črno morje lahko smatramo za rusko morje in pride čas, ko tudi onemogla Turčija čez bosporsko ožino skoči ter pusti zadnjo v last severnim sokolom, če-

prav z velikim godrnjanjem ostale Evrope in vzlasti Angleške. Pa tudi trgovinski interesi silijo Rusijo, da Bolgarsko moralno tesno nase priveže, ne da bi pri tem navidezno v elastične paragrafe berlinske pogodbe dirnola.

Gotovo je pa, da se Ruska ne umakne od svoje stare politike — skoz Bolgarsko v Carigrad!

Sklepamo ta članek s prepričanjem, da se to zamotano balkansko prašanje reši le tedaj, ko bodeti Avstrija in Rusija Balkan delili ter delitev končati, ena v Solunu, druga pa v Carigradu. Ljubomir.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poročilo odseka zunanjih zadev ogerske delegacije izražajo gorko sočutje za bolgarski narod, ki se bojuje za svobodo in samostojnost, ter obžaluje, da se prizadeva tista vevlast, ki je tudi podpisala berlinsko pogodbo, kratiti Bolgariji pravico samostojnega vladanja. Osek meni, da evropski, ali avstrijsko-ogerski interesi niso razžaljeni, dokler se bolgarske samostojnosti le preti, da v tem primerljaji zadoščuje avstrijsko-ogersko sočutje in moralna in diplomatska podpora; ako pa bi se prelomile pogodbe, potem mora naša država odločno na noge stopiti. Glede združitve Bolgarije in vshodnje Rumelije izjavlja odsek, da je popolnoma umirjen, priporoča pa ministarstvu, naj presodi, ali ne bi kazalo, da Avstrijsko-ogerska stori prvo stopinjo za izvršitev združenja. Odsek je s zadovoljstvom čul zagotovilo, da hočejo skoraj vse vlasti varovati pogodbo in da tudi Rusija ne misli zapustiti pogodbenega stališča. Odsek obžaluje, da dogodb v Bolgariji niso v soglasji z berlinsko pogodbo, v katerem soglasji leže pogoji dobrih naših razmer z Rusijo. V tem smislu je odsek za dobre razmere do

PODLISTEK.

Valovi.

Spisal: Levin.

VIII.

Mladi menih je bil, kakor je blagi čitatelj najbrže uganol, naš Stanko. Uže leto je minolo, odkar se je odpovedal svetu in prišel v to samoto; sedaj se uči bogoslovja: v jednom letu postane morda samostanski duhoven.

Solnce se bliža zatopu, ko Stanko od čitanja nekoliko preneha, sešli na klopec; knjigo položi na eno stran in roke sklone križem, na prsi ter se zamisli v svojo sedanjost in prošlost. Izsušeni obraz je pridjal njegovo notranjo burnost; na življenja poti niso mu rastle rožice: iskal je miru v tem samostanu, ali vendar mu je vest bila vedno nemirna in srce mu je razjedalo — stopala mu je vedno pred oči minolost, blaga čut, koje je moral zamoriti, koja zavest in spomin nista mu dala počitka. — Njegovo življenje je bilo res podobno valovom; od malega pastirčka postal je vaški šolarček, zatem gimnazijalec, vojak in zdaj menih. Njegova notranjost je bila še bolj burna!

Tako zamišljenega najde samostanski stražar.

— Neki osoba vas išče in pravi, da morate koj z njo, — tako ga nagovori.

Kakor iz spanja predrmljen gre za stražarjem in ko pride k omenjeni osebi, spozna v njej lastnega očeta.

— Gospa Amalija te prosi, da se odpraviš ter koj greš z menoj, ker te potrebuje; čaka te doli pri cesti s kočijo.

Prašal je predstojnika za dovoljenje in potem molče odšel z očetom.

Zorka je po zadnjem soidenju z Stankom vedno bolj pešala, dokler je oblegla in bila v postelji už tretji mesec. Prijela se je sušica in jeseni susični ljudje po stremu pregovoru padajo, kakor listje z drevti. Tudi Zorki se je zdravje shujšalo; nočjo je bila prav slaba. Materi, ki je bila vedno pri njej ter jej skrbno stregla, izrekla je, da težko učaka več dneva ter jo prošla, naj bi šla iskat Stanka, katerega bi še rada videla predno umre.

V Zorkini spalnici je bilo temno; mala lučica je blede brlela, slabo razsvetljujoč turobni prostor; pri Zorkinem glavu je sedela markizova sestra ter močila z vodo osušene ustnice težko sopeče bolnice. Iz vseh kotov kazala se je žalost. — Markiza ni bilo videti; odšel je, da ne bi vtel umirajoče svoje žrtve.

— Je došla mati? — praša Zorka z boleštnim glasom.

— Ni je še, a koj bo tu — tolaži jo markizova sestra.

— In Stanko? —

— Prosim te, miruj: utegnolo bi ti škoditi. —

V tem trenutju pristopi sinoma mladi menih. Molek ob strani in v rokah knjige; z obraza mu je sijala dobrovoljnost in mir in vsa njegova vnvanjost je pričala blago srce.

Prišelšemu v sobo je stopila solza v oči: — Hvaljen bodi Jezus Kristus! — pozdravi z otočnim glasom,

— Vekomaj — odvrne bolnica poluglasno. —

Sestra markizova je mislila, da je mladi menih už duhoven in odšla je iz sobe, ne da bi jo kio opomnil. Menih in Zorka ostaneta sama.

— Ojpuš! — prosila je bolnica z milim glasom — moj čas se bliža svojem koncu, vrnem se k stvarniku. Ah, ljubi Stanko, predno se od tebe ločim, odpusti mi!

— Iz srca ti otipušam, kakor sem ti koj začetkom; tam gori v nebesih molli za me, kakor bom molil tudi jaz vedno zate, dokler ne dojem tudi jaz k tebi. Bo ti mirna, Zorka, izroči se v voljo božjo, spravi se, ako se še nisi, z Bogom! — tolaži on, poklekne k njenej postelji in odprši knjigo iz nje goreče molli priporočujoč jej dušo in Boga proseč za odpusčenje svojih in njenih grehov.

Še nekoliko sta se pogovarjala; tolažila se z upanjem, da se bosta videla v raju; slednjič jej da Stanko roko v zadnje slovo.

— Z Bogom! — zakliče jej še jednokrat in solze so se mu utile po licih.

K malo potem je jej prinesel kaplan iz glavne cerkve sveto popotnico.

Drugo jutro je bilo slišati turobno klenkanje mrtvaškega zvonu in dan potem pomikal se je dolg mrtvaški sprevod po ulicah mesteca B. proti glavni cerkvi. Sprejaj so stopali tudi kapucini iz malo oddaljenega samostana, a novince Stanka ni bilo med njimi!

Na pokopališču pol ure oddaljenem od mesteca B. gori na gomilah obilo luč; grobni spomeniki so okrašeni z vencii. Obilo ljudstva se danes skuplja na grobovih, da počesti svoje rajake. —

Žalostna kipi v nebo temna mirta na grobu Zorki. Pred veličastnim grobnim spominkom kleči ostarela, črno oblačena ženska; roke ima sklenene na kolenih in žalostno zre v tla; po bledih suhih licih jej tečejo potoki solza in ustnice se jej pre-gibajo v gorečej molitvi — to je Zorkina mati Amalija.

V kotu v samoti je pa prostor, kder pokopujejo umrle menihe; grobovi so s travo vsi zarasli, le tu pa tam je videti kak lesen križ brez napisu. — Uboštvo so ljubili v življenju, ubožno tudi pokopani!

Pred ograjo, ki loči te grobove od ostalih, kleči čedno opravljena ženica; molek premika mej prstami in goreče molli. — V miru počivaj, moj sin — vzdihne slednjič — in prosti v nebesih za svojo mater! — Bila je Stankova mati, ki je prišla na grob pred mesecem od žalosti umrlega meniha, svojega sina!

Rusije, ker imajo po ministrovem izreku ves drugačen značaj, nego one do Nemčije. Poročilo dalje naglašajo željo, da se mir ohrani, zahteva pa strogo varstvo interesov in česti države, za vojno govori le v skrajnej potrebi, ker sicer bi bila vojna hudodelstvo zoper civilizacijo.

V seji avstrijske delegacije 26. novembra se je razpravljalo proračun za zunanje zadeve in soglasno sklenol prestop v podrobno razpravo. Delegat Reicher je priporočal, naj minister zunanjih zadev porabi ugodni trenutek, da stori potrebne korake za pragmatično določitev zveze z Nemčijo. Exner je priporočal, naj se prasanje glede vredbe Železnih vrat kmalo reši. Potem se je proračun za zunanje zadeve soglasno in brez promembe sprejel. Potem se je razpravljalo kredit za Bosno in Hercegovino. Moscou je priporočal ustanovitev strokovnjakiških šol; Klaič je naglašal, da ste zasedeni deželi preveč obdačeni, kar zavira njih razvoj in priporočal zgradbo dalmatinskih železnic; naglašal je tudi, da mnogo uradnikov v Bosni in Hercegovini ni zmožno deželne jezika. Delegat Dubsky je Klaičeve izjave pobijal. Kallay je odgovoril in rekel, da se mora v Bosni omika povzdignoti, predno se ustanove višje šole; zgraba dalmatinskih železnic ima za Bosno le postranski interes; od vsacega uradnika, ki se na novo imenuje, zahteva se znanje deželne jezika, ali vsaj enega slovanskega jezika. Upravni jezik je res nemški, ali s prebivalci se ustno in pisмено občuje v deželnem jeziku; minister tudi ugovarja, da ste deželi preveč obdačeni. Potem se je kredit za te deželi sprejel brez promembe.

Avstrijska delegacija je 29. novembra brez promembe sprejela izvenredne potrebnosti za vojsko. Prošnja labinskega občinskega sveta, naj vojna mornarica več premoga jemlje iz karpanskih premogišč, izročila se je vladi, da po moči nanjo ozir jemlje.

V ogerske delegaciji je Falk 27. novembra interpelliral ministra zunanjih zadev, ali je res, da je uže pred 21. avgustom vedel, da Rusija namerjava Battenberga z bolgarskega prestola odpraviti, in da se je o tej zadevi dogovorilo v Kissingu. Odelkni svetovalec Szögyeny je odgovoril, kazoč na Tiszinin izjavo, da grofu Kalnoky-u nič ni bilo znano o izgonjbi bolgarskega kneza in da se o tem nič ni dogovorilo. Kar se o tem govori, vse to je neresnično. — V delegacijah ni konca in kraja prasanj o bolgarskih zadevah, stvar je uže neslana in mi menimo, da bi gospoda delegati bila boljše storila, da se je manj pečala s tem prasanjem, ker politike ona tako ali tako nič ne predrugači, za davkoplačevalce pa bi boljše bilo, ako se delegacije prej razidejo.

V seji ogerske delegacije 29. novembra je vprašal grof Zichy ministra zunanjih zadev, kako bo minister postopal glede tega, da je ruska diplomacija mingrelskega kneza turške vladi za generalnega guvernerja v vshodnji Rumeliji priporočila. Odelkni svetovalec Szögyeny je odgovoril, da ministru zunanjih zadev o tej stvari nič ni znano; sicer se pa ve, da se generalni guverner za vshodnjo Rumelijo mora izvoliti le po določbah berlinske pogodbe, in da ga morajo potrditi vse vlade, ki so podpisale berlinsko pogodbo. Potem se je proračun ministerstva zunanjih zadev brez promembe sprejel.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prasanje. Iz Sredca 26. novembra: Nemški general konzul je bolgarske vladi naznanil, da je dobil ukaz, naj prevzame zastopstvo ruskih podanikov v Bolgariji. Mi smo tedaj vendar le prav imeli, ker nismo, kakor so to storili vsi drugi časniki, poročili, da je Rusija svoje podanike v Bolgariji izročila francoskemu varstvu; ta vest je bila nam sumljiva, če tudi se je povsod trdila, in zato smo jo zamolčali. — Iz Carigrada 26. novembra: General Kaulbars je dalj časa govoril z sultanom, potem pa odpotoval v Odeso; sultan mu je podelil veliki kordon medijžvega reda, kar je zbudilo strašen srd rusozrcev. — Iz Sredca 25. novembra: Kandidatura mingrelskega kneza ne ugaja Bolgarom; oni bi rajše videli, ako bi se oldenburški vojvoda za kandidata proglasil in sobranje bi njega

gotovo izvolilo. — Iz Peterburga pa so došle vesti, da tudi Rusija ne misli več priporočiti vladam mingrelskega kneza, vendar pa še ni znano, koga priporoči za kandidata.

»Agence Havasa« poroča, da so vele-vlasti dobrohotno sprejele predlog, glede predrugečbe vshodnje-rumeljske ustave, izrekle pa menite, da bi dobro bilo, poprej rešiti prasanje glede stalne bolgarske vlade.

Rusija naglo in z vso skrbjo utrjuje batumsko luko ter hoče tam napraviti trdnjavo prve vrste. Velikanske utrdbe nemajo biti slabše od sebastopoljskih. Posadka v Batumu se je pomnožila na 3000 mož. Tudi Suhum Kale se utrjuje.

Rumunski državni zbor se je 27. nov. odprl. Prestolni govor naglašajo izvrstne razmere z vsemi državami. Politiški dogodki na mejah so sicer vzbudili v začetku nekoliko skrbi, ali nas ne zadevajo. Več trgovinskih pogodb je letos ugasnolo, kralj upa, da bodo začete razprave o tej zadevi uspešne. Prestolni govor potem navaja v zadnjem letu izvršena dela in zboljšave ter naznanja zakonske osnove, ki se predložijo državnemu zboru.

V italijanske poslanske zbornici je v nedeljo odgovoril grof Robilant na prasanja glede zunanje politike in rekel, da so razmere do vseh vlad dobre, do nemške države in Avstrijsko-ogerske pa zelo srčne in nosijo pečat mejusobnega zaupanja. Kraljeva vlada se je pridružila načelu obeh cesarstev ter se bode prizadevala to prijateljstvo še bolj utrditi. Tudi z Angleško je Italija uže po starih vezeh velika prijateljica, in če bodo dogodbe zahtevale, te vezi še tesneje nategne. O bolgarskem prasanju je minister rekel, da je bolgarski knez Aleksander užival splošno sočutje in da tega sočutja tudi italijanska vlada ni zatajila, vendar je bila najprva skrb za ohranitev miru pri prasanju, ki ne zadeva v prvi vrsti Italije. Nobeden ne bo mogel v prihodnje tajiti, da ne bo Italija po moči podpirala vsake vlade, ki se trudi za ohranitev miru in spoštovanje pogodb. — To so res miroljubne besede, a so le besede, če potegne drug veter, pa se petelin obrne na drugo stran. Italija je zdaj primorana, naslanjati se na Nemčijo in Avstrijo, ker jej Francoska v Afriki vsako pridobitev ovira. To Italijo strašno peče, če tudi ima Francozom vedeti hvalo, da se je zedinila. A kaj hočemo, politika nema nobene vere, ne pozna nobene hvaležnosti, prijateljstvo in sovražstvo, mir in vojna kuha v enem loncu, pravica jej ni znana; pogodbe sicer sklepa, a drži jih le do tiste dobe, dokler so jej ugodne, saj za raztrganje »večnih in svetih pogodb« se lahko najde pretveza; politiko vodi le ugoden trenutek, moč in samopašje; njeno načelo je: moč ima oblast nad pravico.

V Italiji je boj mej poštenostjo in razuzdanostjo, mej vero in nevero, mej papežem in kraljem vedno srditejši. Vsak dan beremo vesti, ki to potrjujejo. Sicer se kralj in papež v te ljute boje ne mešata in oba gotovo obžalujeta, da se gode, a ti boji so znamenje časa, ki italijanskemu kraljestvu ne obetajo nič dobrega. Razuzdanost je vedno podirala države, prava morala pa jih snovala. Izmej neštevilnih grdob, ki se gode v Italiji, tu le en dogodek: Zadnje sredo so v Raveni nunske samostan z silo odprli in nune iz njega apodili. Bilo je priča več tisoč ljudi, ki so kričali: Smrt papežu! smrt popom! »Goddilo se je hujske, a o tem se ne more govoriti. — V Vicenci je tudi rabuka, ljudstvo je zažgalo cele kope cerkvenih in verskih knjig na javnih trgih. Drugo jutro pa so našli na vseh voglih nabite plakate: Evviva papa re!

V Rimu biva zdaj škotski vrhovni vladika, da vredi nekatere zadeve škotskih škofij. Papež se je dolgo z njim razgovarjal o zadevi, kako bi se diplomatska zveza mej papežem in Angleško zopet sklenola. Govori se, da se poseben poslanec v ta namen pošlje na Angleško.

Francoska si prizadeva, da v vlast dobi mesto Gadamés na Tripolitanskem, ker to mesto je ključ trgovine z Sudanom. Večkrat so uže Francozi Gadamésčanom mnogo obečali, da jih dobe na svojo stran, a doslej so bili vsi obeti brez vseha. Kar pa Francozi ne morejo doseči s pri-

jateljstvom, utegno doseči z silo. Prilika se uže najde, vsled katere neki dan zasedejo Gadamés in tako trgovino z Sudanci v svoje roke dobé. Pa bo zopet Italija kričala!

V francoskem državnem zboru je 27. novembra Freycinet na neko prasanje odgovoril, da vlada neče vojne, ker bi vojna zadrževala notranje vredbe, sicer pa Francoska mora v vseh zunanjih prasanjih sodelovati. Bolgarsko prasanje Francoske neposrednje ne zanimiva, pač pa egiptovsko, kder ima jako važne interese. Nevarnosti se ni bati. Angleži so šli v Egipt, da tam napravijo red in da pripoznajo, da Egipt mora biti sam svoj gospod. Mi nismo stavili nobenega zahtevanja, ampak opozorili smo Angleško na potrebo, da je treba priti do rešitve. Glede prasanja o sueskem kanalu se vrše razprave o evropskem porazumu. K malu se pobogamo z Angleško, in če ne, predložijo se to prasanje vsem vele-vlastim. — Poslanec Michelin je zahteval, naj se poslanstvo pri papežu odpravi, Freycinet pa ga je zavrnil, dokazal njegovo korist in potrebo ter rekel: Vse vlade so v dotiki z vaticanom, in Francoska, ki je katoliška država, ki je z vaticanom sklenola konkordat, ki ima v vshodnjih deželah misijone, ne more biti brez zastopnika v vaticanu. Michelinov predlog se je potem zavrgel.

Angleška vlada se silno pripravlja za vojno, za nove puške je določila 1 milijon lir šterlinov (12 milijonov gold.); za nove vojne ladje 3 milijone in utrdbe 2 milijona lir šterl., skupaj tedaj 6 mil. lir šterl. ali 72 milijonov gl.

Iz Kahire se poroča, da egiptovska vlada z nezaupanjem gleda vojevanje Abisincev proti Kasali, sploh se misli, da si hočejo Abisinci Kasalo in nje ozemlje popolnoma podvreči, da potem dobe v roke zvezo obeh velikih karavanskih cest Kartum-Suakim in Kartum-Masava, da tako postanejo edini gospodarji trgovine Sudana in morskega obrežja.

Iz Afganistana se poroča, da je emir poslal proti upornikom veliko vojno moč, da jih ukroti.

DOPISI.

Od sv. Ivana 26. novembra. (Izv. dop.) Včeraj smo tukaj slavnostno praznovali dematno poroko starega cerkvenika I. M. Milkoviča-a kakor je bilo v »Edinosti« uže naznanjeno.

Ko so se stari novici v cerkev pripeljali z belimi konji, začeli so možnarji pokati, da je bilo v deveto deželo slišati.

Pred velikim altarjem je bilo vse z damastom popreženo, oba slavljenca sta imela lepe sveže šopke. Obema se je veselje raz obraza žarilo.

Cerkveni starišine z velikimi šopki v rokah so novice pred altar spremili. Najpred je bilo obhajilo ženinov, potem je z veseljem glasom novic prosil blagoslov svoje demantne poroke. Ganljiv je bil govor gosp. župnika, ki je živo risal starčkov preteklost.

Ko so se cerkveni obredi demantne poroke končali, bila je sv. maša in peli so lepo vsi naši pevci; potem je bil »Te deum«.

Po odhodu ženinov iz cerkve so spet streljali in vse je bilo radovedno, novice gledati in jim čestitati. Kakor imamo okoličani navado, peljali smo ženina v mesto po sladčič (konfeti).

Ob eni uri je bil slavnostni banket, ki so ga prijatelji na čast ženinom napravili, med tem so se vršile napitnice ženinom, g. župniku in vsem prijateljem, ki so k tej slavnosti pripomogli. Posebno nas je iznenadila jubilarova napitnica in zahvala vsem prijateljem s kozarcem v roki in solzami v očeh je končal svoj govor tako le:

»Prijatelji moj! Vas lepó zahvalim in mili Bog naj Vam vse povrne, ter Vam iz srca želim da bi vsi dočakali mojo starost«.

Tudi se je zahvalil za došla mu čestitanja od č. g. Križmana profesorja v Pazinu in drugih.

Tudi je tukaj navada, da se na ženinih vesellicah nekoliko pošteno šalimo. Med sladčicami so prinesli na mizo cukrene klobase in domače konfete (iz turške pečene).

Med šaljivimi govori povedalo se je, da vojni minister je težavno dovolil ženinu, da se vnovič poroči, ker po novi postavi črne vojske ga še veže dolžnost domovino pred »Labi« braniti.

Tudi se je čitalo šaljivo ženitno pismo, kaj nevesta v hišo prinese in kaj se nji proti zapiše, kar je povzročilo veliko smeha.

Konečno smo še zapeli staro pesem od nebeške ženitve (obceti), in novica sta s krepkim glasom dobro z nami pela.

Tako so hvala Bogu dokončali prvo in slavnostno demantno poroko v naš-j fari in okolici. Živeli novici!

Od svetega Ivana dne 27. novembra. (Izv. dop.) Čitajoč dopis iz Škedenje, očalostelo mi je srce, ker sem čul, kako je slovanska Vila utihnola in skoraj narodno petje zamrlo. Prav to se tudi pri nas, pri sv. Ivanu godi, in tudi v vsej naši okolici, da narodnega pevskega glasa skoraj več slišati ni. Kakor slovanska Vila, tako je vsa naša okolica potihnila, malo katerikrat se še čuje kvartet »Pod oknom«. Pevsko društvo »Zora«, eno najimnetnejših pevskih društev v okolici, koliko je ono storilo!

Kdo se ne spominja, kako je v vrtu Rosetti »Zora« prvokrat nastopila na oder z mešanim zborom, obstoječim iz 46 moških in 36 okoličanskih deklic v prikrasnej narodnej obleki, in kako nas je navdušil slavnostni govor, kojega je govoril podpredsednik g. Josip Negode. Kdo se ne spominja, kako se je ob času volitve v državni zbor bojevalo to društvo zoper Cikorjo in nje soude — kdo se ne spominja, kako čestitano je bilo to društvo na taboru v Lindaru v Istri poleg Pazina. Kdo se ne spominja lanskega predpusta starodavnega plesa Monfrina, ko je plesalo 12 parov lepih fantov in deklic v okoličanski obleki — in da je to društvo, obstoječe iz samih okoličanskih deincev, toliko poguma imelo v gledališču »Fenice« napraviti krasno veselico, ki je napravila čast vsem okoličanom in vsemu narodu. Kdo se ne spominja, kako je »Zora« figurirala na plesu »slov. del. pod. društva« v pričo tržaške gospode. — A zdaj vse je minolo, ovdese so zgubile pastirja in razkropile so se; brez voditelja težavno jih je zopet skupaj spraviti — prav tako se danes godi s »Zoro«, ali pri vsem tem »Zora« nam še svojo zarjo izpod megl pošilja in društvo še ni propalo, še ena iskrica pod pepelom tli iz te, upamo, bode zopet živi plamen mrzla naša srca ogrela, če prav bode to težave delalo. Vendar se težave premagajo, da bi le to lepo društvo pravo vodstvo imelo, kakor pred nekim časom.

Kakor se čuje, radi bi se zopet skupaj spravili, ako bi učitelja imeli; zgubilo je društvo vrliga narodnega učitelja, zato je zgubilo veselje, ker ni človeka, ki bi ga vodil. Bog nam jemlje take ljudi, koje se mnogo brigajo za svoj narod. To je krivo, da narod težko napreduje, ker prave učitelje nam Bog jemlje, ene na en način, druge na drug.

»Zorasti«, ne obupajte, pride zopet čas, da bode društvo napredovalo, bližajo se predpustni dnevi, zopet naše ljudstvo razveselimo, kakor prejšnja leta, in zopet čast sv. Ivanu, okolci naši in vsemu narodu napravimo.

Rodoljubni okoličan.

Iz spodnje Štirskce, dne 15. novembra. (Izv. dop.) Če potuješ po spodnji Štirskci in se malo krog sebe ozreš, vidiš velko premembo v kratkih letih, zlasti po gozdbih. Zastonj iščeš mogočnih debel tamnih gozdov, ki so se nahajali tukaj, zlasti bojevi in hrastovi. Če si se peljal od Sv. Križa na Lutomer, videl si lepe krasne hrastove gozde, goste kakor je žito v dobrej letini, a kdesi sedaj? nemila sekira poje od leta do leta ter jih uničuje.

Premožnejši kmetovalci cele gozde prodajajo, če jih še imajo; češ zemlja vender le še ostane.

Spet drugi drevo za drevom prodajo, dokler kaj imajo. Eni poženejo skupila po griu, drugi pa jih porabijo za svoje potrebe, »to pre« nič ne fall.

Kam pridemo po letih, če tako zmirom pojde dalje? kje se bodo dobivala drva za kurjavo, stavbe?

Koliko se je samo v naši fari (župij) lansko leto izpečalo za kolje vinogradno, nad 300.000, samo v enem gozdu se ga je naredilo okoli 200.000! to večidel v lutomerske gorice se izpečalo.

Ni gorja čudo, da nas leto za leto gosteje obiskujejo nesreče: toča, burja in druge nesreče. Gozdi so redki, prazni, skoraj golčave, ki se ne morejo braniti elementnim neizmogam. Sploh bi se moralo vendar le v tej reči kaj storiti, vzlati po naših poslancih na Dunaju.

Sadje se je letos dobro tržilo, kder ga je bilo kaj, marisikateri posestnik je dobil do 100 gl. in še več za sadje (jabelka).

Sadite toraj drevje, kder imate prostor i lego za to; ne misli, če si uže star, da ne učkaš sadu, če ti ne, gotovo pa tvoji otroci in tvoji nastopniki ti bodo hvaležni.

Naš okolični kmetovalec ne dobiva za vse svoje zrnje, kar ga ima za prodaj, še troškov za delo, davek in posle odračuna, kakor posestnik sadnega vrta še ne polu orala merečega. Delo njega veliko manj stane, nego poljedelca. To se ve, da mora tudi sadjar marljivo okopavati, gnojiti drevesom in jih snažiti, ako spozna svojo korist.

Pa, žalibog, to se vse premalo spoznava; nekateri drevesa sade v ozko jamo češ, bo uže rastle, ali dalje se za drvo

iccoli-eva esenca za želodec,
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Odravila kakor je razvidno iz zahvalnih pism in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodčno in premenjavno mrzlico, zabasajo, holeceroje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček, česar človek ni dovolj.

rešila izde, vatej po pošti v žiljnih po 12 steklenic za 1 fl. 35 nov. v va'em število urbi se primeri.

V steklenicah po 15 soldov se prodaja v Trstu v lekarnah: Foraboschi, Leitenburg, Lprandi, Pozzetto, Praxmarer, Prendini, Ravasini in Zetti in skoro v vseh lekarnah Primorskega, Tirolskega, Istre in Dalmacije, slajerske in Karške.

Zahvaljujem se Vam iskreno za Vašo slavno znano želodčno esenco, ki me je prav čudežno ozdravila velikih bolečin v trebuhu, ki so me pet let mučile in proti katerim ni nič pomagalo zdravljenje pridnih zdravnikov iz Vicence, Milana, Coma in Genova.

Luka Krsnik, Zagorij, Galicija.

Potrdujem, da je vaša želodčna esenca ozdravila več oseb starih bolezni v želodcu, med katerimi tudi neko žensko, ki je uže 15 let bolehal brez upanja do ozdravljenja.

Evgen Sandrinelli, Mori — Tirolska.

Uže 15 let sem čutil bolečino v želodcu brez upanja, da bi kdaj ozdravel, nekatere Vaše steklenice, prav čudežne esence za želodec, so me popolnoma ozdravile in sedaj se čutim pomlajšanega. Nek duhovnik, moj znanec, ki je tudi bolehal na enake bolezni 20 let, videč uspeh vaše esence, se je jel z isto zdraviti in v kratkem je ozdravel. Ne bomo opustili priporočati to esenco trpečim in prosti Boga, da bi Vam podelil ono dobro, koje ste zaslužili.

Marija Schwarz, Rovoreda — Tirolska.

Na obroke! (72-20)
daje pohištvo tapetarije, razno strižno blago za obeke, ure vsake vrste

M. Coreni
via della Legna št. 1 P. II.

Albert Samassa
c. k. dvorni zvonar
FABRIKANT STROJEV IN GASILNEGA ORODJA
V LJUBLJANI.
UBRANI ZVONOVI Z UPRAVO.

Vsake sorte gasilnice izvrstne sestave za občine, za gosilna društva v mestih in na kmetih. Hidroforni vodovi za vodo, vrstne šroplince kakor drugo orodje in pripomočki zoper požare.

12-13

Crkvene svečnice in druge priprave iz bronza.

Sesalke in orodje za vodovode.

Sesalke za vodnjake, za vinske in pivne sode in kadi, za drozganje, za gnojnice, za podzemeljske namene, za ročna in strojna dela. Dalje: kovinsko blago cevi iz litega in kovanega železa s priteklino, melhovi iz konopnine in gumija itd. po najnižjih cenah. Občine in gasilna društva plačujejo lahko na obroke.

20 svetinj

Cudovite kapljice Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih basedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemoroje, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper scropok ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na svetu; za naročbo in pošiljatve pa edino v lekarnici *Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Faraboschi in M. Ravasini*. Ena steklenica stane 30 novcev. Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo goljufa, dasi nimajo nobene moči in vrednosti.

Zgubljene in oslabiljene

moške moči in nezmožnost

Gotov pripomoček! Vsakdo se popolnoma ozdravi z **gentalnim ogljenčevim slapom** brez naslednjih notranjih neredov na gotov način in za vedno, čisto krat cele v dobi 2 dni, celo navidezno neozdravljiva nezmožnost v vsakej človeški dobi kakor tudi polucije, se prijetnim, nečutenim, zunanjim zdravljenjem.

11-52

Svedočebe slavnih profesorjev in zdravniške brošurice, na tisoče zahval od popolnoma ozdravljenih oseb svetujejo vsem bolnim rabo ogljenčevega slapa, ki garantira gotov in trajen vseh.

Popolna priprava z dotičnim poinkom in zdravniškimi spričevali for. 5.80. Pri pošiljavi se dobro pazi, da se ne spozna kaj zavoj zadržuje in od kol prihaja.

Zavod za ordinacije za tajne bolezni:

Dr. Karol Altmann
Dunaj

VII. Mariabilderstrasse 80.

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoldne. Ob neveljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice .3%.

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gl. prav precej, zneske od 50 naprej do 100 gl. je treba opovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gl. z od povedjo 3 dni, čez 1000 gl. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po3%.

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po5%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posostva v Trstu, obresti po dogovoru

Trst, 24. marcija 1883.

Zdravilni plašter (cerot).

Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol, vse bolečine živcev in revmatizma v zgloboh, čudelno pomaga v bolečinah materinskih itd. 50 letna skušnja z izvrstnim uspehom, kakor razvidno bo neštevilnih spričalih, katere se morejo pokazati vsakemu — *dobiva se le v lekarni*

3-10 **Rovis, Corso št. 47.**

Odprto pismo č. bralcem Edinosti

Priporočamo dobro znane radi solidnega blaga
Universal-Export-Bureau S. Löw, Wien, II, Nordbahnstr. 26 B.
Isti prodaje in razpošilja proti gotovini, ali po poštne povzetju:

Brsko sukno za obleko za jesen i zimo iz čiste volne, v vseh modernih barvah za jedno popolno moško obleko i ostanek f. 4.75 Najboljše vrsti f. 6.75.	Spodnje hlače za gospode iz najboljšje robe Erois: 6 komadov f. 6.	Namizje obstoječe iz 1 namiznega prta in 6 prtičev iz platnena damasta krasno nardjeni Garnitura f. 4.80	Damast-Gradl za posteljno prevleko 1 vate širok, najboljše vrsti, 1 komad (30) vatlov) f. 5.50.
Platnene ODEJE (nešivane) 3 vate dolg., 2 vata široke iz najboljšega platna, zadostne za največje postelje, 2 kom. f. 3.—	Posteljne ODEJE iz rudečega in turšk. kretons, elegantno prešite, popolne velikosti za največjo postelj 1 kos f. 3.	C. kr. priv. pat. Phönix srebrno namizje ostane vedno belo 6 nožev, 6 vilic, 6 žlic, 6 žličic za kav., vseh 24 kosov vkupej samo f. 5	Platnene otirače z rudečimi, plavimi širocimi kraji, 6 kom. f. 1.50
Kuhinjske otirače iz sivga platna, kompl. dolg. in širokosti 6 kosov 80 novcev	Otirače iz damasta iz čistega platna, 50 etm. široke, kompl. dolgosti z širokimi kraji, najboljše vrsti 6 komadov for. 2	Ponočne jopice iz šifona, pretkane 3 kose 3 for. iz najfinjšega šifona s celo finim, širokim švic. vezanjem, zelo dolge z obšivom pliss, 3 komadi 5 for.	Posteljni predlagavec iz g. st. flanele, vkrasšen z podobami predstavljajimi živali in okolice, podaje se za darove
Popotni plajdi iz čiste volne 3 i pol m. dolgi, 1.60 m., široki 1 kos f. 3.50 en popotni plajd najboljše vrsti 1 kos f. 4.50.	Šifon jako do brebaže izvrsten, za žensko, moško in otroče p rilo 90 etm širok, 1 kos (30 vatlov) f. 5.50.	Dežni plašči iz kaučuka z kapneami vred nepremočljiv, dobri tudi za gornjo nošo celo za najvišokejše gospode, 1 komad f. 8.50.	Zastori iz jute z drap r jo in franžami vr. d. krasno izvedeni 1 okno f. 2.50, najboljše baže f. 3.50.
Ostanek preproge 10-12 m. širok. vseh barv, jako trpežen samo f. 4.50	Ogrinjače za jesen in zimo kompletni. veliki, celo za najviše gospe, vseh modnih barv 1 kom. samo 1 for.	PRTIČI beli, platneni, 1/2 v kvadratih, 6 komadov f. 1.50. Kavni prtiči platneni, vs-h barv, 6 kosov 1 for.	Mizni prti vsakovrstne barve, 1/4 velikih 3 kose 3 for. 1/4 v-iki 3 kose f. 4.50
Srajce za gospé iz šifona z bogatim prešivo m, elegantno izveden 3 kose f. 3.50.	Ena garnitura iz jute obstoječa iz 1 namiznega prta, 3 posteljnih odej v najnovejših uzorcih okolo in okolo z franžami, za vse tri odeje f. 5.50	Haljine iz nevaljanega sukna iz najboljšega štajerskega surovega sukna z podstavo, vsake velikosti in barve, obite s zelenim suknom 1 komad f. 5.75.	Svilene atlas-odeje za postelje, kompletne, dolge, za največjo postelje v barvah bordeaux, plave in rumene 2 kosa za for. 16.50.
ŽEPNI RUBCI obrobjeni z barvato tkanimi kraji lepo izvedeni 12 za gospode f. 1.20 12 za gospe f. 1.— 12 platnenih for 2.50	Sternbergsko blago za postelje 1 vate široko, vsake barve, pasastol, garant. prošne barve 1 kos (30 vatlov) f. 6.50.	1 kos (30 v.) Prožničkega plavega barhana najboljše sorte samo f. 6.90. 1 kos (30 v.) belega barhana najfinjšje baže samo f. 6.75	Garniture iz ripsa prekrasnih barv, obstoječe iz dveh posteljnih odej in 1 miznega prta, obrobjeni se svilo in šopki, 1 garnitura f. 5.
Ponočne haljine za gospode iz najboljšega duple-sukna vsake velikosti, dokler je še kaj zaloge komad po f. 8.50	KONJSKE žebrake 190 cm. dolg., 130 cm. široke po f. 1.60, iste najboljšje vrsti f. 1.75 Bouket svilene posteljne odeje po f. 2.80 rumenkaste platne za kočijaže 2 m. dolge, 1 in pol široke po f. 2.50. Gosposke platne po f. 3, platne iz flanele po f. 4.	Non plus ultra! Levantsko zdrave volnene žimnice od slovečih profesorjev spoznane kot koristne zdravju, izvedene v različnih krasnih uzorcih iz najfinjšega suk a pristno narejene barve. Da so iste pristopne vsake baže ljudem, za občno blagost dobivajo se v naslednjih sortah najboljše kakovosti le pri meni po naslednjih jako nizkih cenah: št. I. Jedna meščanska žimnica za varovanje zdravja, 3 delov samo f. 6, 2 postelji f. 11.50. št. II. Zdravstvena meščanska žimnica boljše vrste izdelana samo f. 9, 2 postelji f. 17.50. št. III. Salon-zdravstvena žimnica najboljše baže z najfinjšim salon grandiom iz damasta pokrta po f. 13.50, 2 postelji f. 26.50. št. IV. Zelo elegantna salon-zdravstvena žimnica krita z elegantnim salon-damastovim suknom, izdelana samo f. 19.75, 2 postelji f. 32.50. Te levantske zdravstvene žimnice podajejo se za vsako postelj ter so radi tega zelo priporočljive vsakej družini, kakor tudi vsem vzdrževalcem hotelov, gostilnic, odgojvališč.	
Garantuje se za realno, solidno in izvrstno blago. Kar se kateremu ne dopada, se sprejme nazaj, menja in denar nazaj povrne. — Prodajalnica je odprta v delalnikih ves dan, v nedeljah in praznikih pa do poludne. — Korespondenca v vseh jezikih. — Ako kdo kupi blaga za for. 25, dobi po vrhu še 5 platnenih žepnih rubcev.			

Zrebanje uže prih. mesec

Kincsem srečke po 1 fr. 11 srečk le 10f.

Glavna dobitka gotovine

tor. 50.000 a. v.

11

10.000 f., 5000 f. po odbitku 20% 4788 dobit.

Kincsem-srečke se dobé po
Lotterie-Bureau ogerskega Jockey-kluba: Budapest, Waitznerg 6